

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

18 యుద్ధకాండ అష్టాదశః సర్గః

|| విభీషణసంగ్రహనిర్ణయః ||

అథ రామః ప్రసన్నాత్తా శ్రుత్వా వాయుసుతస్య హా |
 ప్రత్యభాషత దుర్ధర్షః శ్రుతవానాత్మని స్థితమ్ || 1 ||

మమాపి తు వివక్షాఽస్తి కాచిత్ప్రతి విభీషణమ్ |
 శ్రోతుమిచ్ఛామి తత్సర్వం భవద్భిః శ్రేయసి స్థితైః || 2 ||

మిత్రభావేన సంప్రాప్తం న త్యజేయం కథంచన |
 దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్ప్రతామేతదగర్హితమ్ || 3 ||

సుగ్రీవస్త్యథ తద్వాక్యమాభాష్య చ విమృశ్య చ |
 తతః శుభతరం వాక్యమువాచ హరిపుంగవః || 4 ||

సుదుష్టో వాఽప్యదుష్టో వా కిమేష రజనీచరః |
 ఈదృశం వ్యసనం ప్రాప్తం భ్రాతరం యః పరిత్యజేత్ || 5 ||

కో నామ స భవేత్తస్య యమేష న పరిత్యజేత్ |
 వానరాధిపతేర్వాక్యం శ్రుత్వా సర్వానుదీక్ష్య చ || 6 ||

ఈషదుత్తయమానస్తు లక్షణం పుణ్యలక్షణమ్ |
 ఇతి హోవాచ కాకుత్స్థో వాక్యం సత్యపరాక్రమః || 7 ||

అనభీత్య చ శాస్త్రాణి వృద్ధాననుపసేవ్య చ |
 న శక్యమీదృశం వక్తుం యదువాచ హరిశ్వరః || 8 ||

అస్తి సూక్ష్మతరం కించిద్యదత్ర ప్రతిభాతి మే |
 ప్రత్యక్షం లౌకికం వాఽపి విద్యతే సర్వరాజసు || 9 ||

అమిత్రాస్తత్కులీనాశ్చ ప్రాతిదేశ్యాశ్చ కీర్తితాః |
 వ్యసనేషు ప్రహర్తారస్తస్మాదయమిహాగతః || 10 ||

అపాపాస్తత్కులీనాశ్చ మానయంతి స్వకాన్వితాన్ |
 ఏష ప్రాయో నరేంద్రాణాం శంకనీయస్తు శోభనః || 11 ||

యస్తు దోషస్త్యయా ప్రోక్తో హ్యదానేఽరిబలస్య చ |
 తత్ర తే కీర్తయిష్యామి యథాశాస్త్రమిదం శృణు || 12 ||

న వయం తత్కులీనాశ్చ రాజ్యకాంక్షీ చ రాక్షసః |
 పండితా హి భవిష్యంతి తస్మాద్దాహ్యో విభీషణః || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

18 యుద్ధకాండ అష్టాదశః సర్గః

అవ్యగ్రాశ్చ ప్రహృష్టాశ్చ న భవిష్యంతి సంగతాః |
ప్రణాదశ్చ మహనేష తతోఽస్య భయమాగతమ్ || 14 || [ప్రవాదః]

ఇతి భేదం గమిష్యంతి తస్మాద్దాహ్యో విభీషణః |
న సర్వే భ్రాతరస్తాత భవంతి భరతోపమాః || 15 ||

మద్విధా వా పితుః పుత్రాః సుహృదో వా భవద్విధాః |
ఏవముక్తస్తు రామేణ సుగ్రీవః సహలక్ష్మణః || 16 ||

ఉత్థాయేదం మహాప్రాజ్ఞః ప్రణతో వాక్యమబ్రవీత్ |
రావణేన ప్రణిహితం తమవేహి విభీషణమ్ || 17 ||

తస్యాహం నిగ్రహం మన్యే క్షమం క్షమవతాం వర |
రాక్షసో జిహ్వాయా బుద్ధ్యా సందిష్టోఽయమిహాగతః || 18 ||

ప్రహర్తుం త్వయి విశ్వస్తే ప్రచ్ఛన్నో మయి వాఽనఘ |
లక్ష్మణే వా మహాబాహో స వధ్యః సచివైః సహ || 19 ||

రావణస్య నృశంసస్య భ్రాతా హ్యేష విభీషణః |
ఏవముక్త్వా రఘుశ్రేష్ఠం సుగ్రీవో వాహినీపతిః || 20 ||

వాక్యజ్ఞో వాక్యకుశలం తతో మౌనముపాగమత్ |
సుగ్రీవస్య తు తద్వాక్యం శ్రుత్వా రామో విమృశ్య చ || 21 ||

తతః శుభతరం వాక్యమువాచ హరిపుంగవమ్ |
సుదుష్టో వాప్యదుష్టో వా కిమేష రజనీచరః || 22 ||

సూక్ష్మమప్యహితం కర్తుం మమాశక్తః కథంచన |
పిశాచాందానవాన్యక్షాన్యభివ్యాం చైవ రాక్షసాన్ || 23 ||

అంగుల్యగ్రేణ తాన్ఠన్యామిచ్ఛన్ఠలిగణేశ్వర |
శ్రూయతే హి కపోతేన శత్రుః శరణమాగతః || 24 ||

అర్చితశ్చ యథాన్యాయం స్వైశ్చ మాంసైర్నిమంత్రితః |
స హి తం ప్రతిజగ్రాహ భార్యాహర్తారమాగతమ్ || 25 ||

కపోతో వానరశ్రేష్ఠ కిం పునర్కద్విధో జనః |
ఋషేః కణ్వస్య పుత్రేణ కండునా పరమర్షిణా || 26 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

18 యుద్ధకాండ అష్టాదశః సర్గః

శృణు గాథాం పురా గీతాం ధర్మిష్ఠాం సత్యవాదినా |
బద్ధాంజలిపుటం దీనం యాచంతం శరణాగతమ్ || 27 ||

న హన్యాదాన్యశంస్యార్థమపి శత్రుం పరంతప |
ఆర్తో వా యది వా దృప్తః పరేషాం శరణాగతః || 28 ||

అలిః ప్రాణాన్సలిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా |
స చేద్భయాద్వా మోహాద్వా కామాద్వాఽపి న రక్షతి || 29 ||

స్వయా శక్త్యా యథాసత్త్వం తత్పాపం లోకగర్హితమ్ | [త్వయా,న్యాయం]
వినష్టః పశ్యతస్తస్యారక్షిణః శరణాగతః || 30 ||

ఆదాయ సుకృతం తస్య సర్వం గచ్ఛేదరక్షితః |
ఏవం దోషో మహానత్ర ప్రపన్నానామరక్షణే || 31 ||

అస్వర్గ్యం చాయశస్యం చ బలవీర్యవినాశనమ్ |
కలిష్యామి యథార్థం తు కండోర్వచనముత్తమమ్ || 32 ||

ధర్మిష్ఠం చ యశస్యం చ స్వర్గ్యం స్యాత్తు ఫలోదయే |
సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్తీతి చ యాచతే || 33 ||

అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్ద్రుతం మమ |
ఆనయోనం హరిశ్రేష్ఠ దత్తమస్యాభయం మయా || 34 ||

విభీషణో వా సుగ్రీవ యది వా రావణః స్వయమ్ |
రామస్య తు వచః శ్రుత్వా సుగ్రీవః ప్లవగేశ్వరః || 35 ||

ప్రత్యభాషత కాకుత్స్థం సౌహార్దేనాభిచోదితః |
కిమత్ర చిత్తం ధర్మజ్ఞ లోకనాథ సుఖావహా || 36 ||

యత్త్వమార్యం ప్రభాషేథాః సత్త్వవాన్సత్పథే స్థితః |
మమ చాప్యంతరాత్మాఽయం శుద్ధం వేత్తి విభీషణమ్ || 37 ||

అనుమానాచ్ఛ భావాచ్ఛ సర్వతః సుపరిక్షితః |
తస్మాత్కిప్తం సహస్యాభిస్తుల్యో భవతు రాఘవ |
విభీషణో మహాప్రాజ్ఞః సభిత్వం చాభ్యుపైతు నః || 38 ||

తతస్తు సుగ్రీవవచో నిశమ్య తద్ధరిశ్వరేణాభిహితం నరేశ్వరః |
విభీషణేనాశు జగామ సంగమం పతత్తిరాజేన యథా పురందరః || 39 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టాదశః 1312
సర్గః || 18 ||